

A rádióamatőrök új nemzedéke

Bató András HA6NN, bato@starjan.hu

Nemrégiben alkalmam volt beleolvasni a QST 1926 decemberi számába, ahol az „As Others See Us” c. cikkből megtudtam, mi is a HAM valódi értelmezése. Akkoriban ugyanazt jelentette, mint az én fiatal éveimben a megfigyelő amatőr tevékenység. A HA6-020 megfigyelő számot évekig használtam, miközben ott lábatlankodtam a KRK-ban, a fővárosi Központi Rádió Klubban. Olyan nagyok, mint pl. HA5AM, HA5BY, HA5DJ, HA5DM, HA9-007, HA5-024, és a REKI elődjét képező fejlesztő műhely mérnökei Tarkovác Sándor HA5WM és Sáska Zoltán HA5KA között. Ott készült el kitékből a Heathkit SB-101 és az SB-200, amikkel a HA5KBP állomáson már versenyeztünk Fáber Jócóval...

Tapasztalatok JT9-cel

A HA5KBP-n hagyományosan a távíró üzemmódot használtuk. Az állomáson csak jó távírárszok dolgozhattak, és az akkor igen korszerű berendezésekkel az SSB üzemmódot is egyre gyakrabban használtuk. Illett rendezsen beszélni angolul és 1968-ban már indultunk a CQ WW DX SSB versenyen.

Történt később, hogy az SWL-ek – valaha HAM-ok – adóamatőrök lettek. Fáber József barátom a HA5JJ hívőjelet kapta, amivel a legtöbben megismerték. HA9-007 HA5FA lett és felkerült a Honor Rollra a közel 340 igazolt DXCC entitással.

Mostanában a digitális üzemmódok gyors térhódításának vagyunk tanúi és egyben résztvevői. Még csak jó húsz éve, hogy Joe Taylor K1JT WSJT nevű szoftverét megismerhettük és használhattuk meteor-scatter összeköttetések létesítésére. A Nobel-díjas rádióamatőr társunk – aki az idén az „Év Rádióamatőrre” cím várományosa – egész szoftver családot hozott létre, amik ingyenesen letölthetők Princetonból.

Mindegyiket használtam, itt vannak a számítógépemen. 2016. február 5-én elkezdtem az összeköttetések létesítését JT9 üzemmódban egy FT-847 rádióval 35 ... 45 watt kimenőteljesítménnyel és egy többsávós OCF dipóllal. A mai napig (2016. április 18.) több száz összekötte-

tést létesítettem és töltöttem fel az ARRL adatbázisába, ahol jelenleg 122 DXCC entitás van visszaigazolvva. Már megérkezett a WAS (Worked All States) oklevelem a digitális üzemmódokban elért ötven USA államért, és kizárólag JT9 üzemmódban már igazolvva van az amerikai kontinensen található 49 állam. Jelenleg a Hawaii-szigetek elérése az utolsó mozzanat, aminek a visszaigazolása után kérhetek egy szép bélyeget a diplomámra. Ezután lehet, hogy megcsinálom ugyanezt JT65A üzemmódban is. Természetesen CW üzemmódban már régen megvan az ötven állam. Távírón elérendő cél lehet a többsávós WAS megszerzése, hiszen pl. 20 m-en teljes, a felső sávokon majdnem teljes a lista. RTTY üzemmódban 46 államot értem el eddig.

A JT9 üzemmód használata során hasznos, ha van egy segéd-számítógépünk, amivel meg lehet nézni, hogy a QSO-partnerünk melyik államból dolgozik és mi a neve. A lassabb ritmus alkalmat ad arra, hogy még az összeköttetés során elolvassuk, mit ír magáról az ellenállomás kezelője. Sok jó képet is lehet találni, meg új ötleteket is lehet nyerni a látottakból. Meggyőződésem, hogy ezen a módon sokkal közelebb lehet kerülni a túloldalon dolgozó emberhez. Majdnem mindenkinek megtalálható az e-mail címe is, ahová lehet írni. Nem

volt egyetlen olyan QSO-partnerem sem, akinek nem volt meg a qrz.com oldala. Sokan ezekről a bemutatkozó oldalakról úgy tesznek említést, mintha a web-oldaluk lenne. Erdemes megemlíteni, hogy számos magyar és más nemzetiségű rádiósnak is hasonlóan részletes és érdekes bejegyzése található ott képekkel és internet-hivatkozásokkal, mint pl. Clublog, sőt egyre többen vannak, akik segéd-szoftverekkel oda töltik fel az összeköttetések adatait. Sokszor láttam, amikor ezeknek a társaknak az oldalán megjelenik a hívőjelem, miután befejeztük az összeköttetést.

Az ötven éves rádióamatőr múltam egyik nagy élménye volt az eltelt két és fél hónap. A rádióamatőr tevékenység egy új dimenziója tárult fel előttem. Új ismeretségek születtek ebben a rádiós-internetes új környezetben. Megtapasztaltam, hogy bizony van utánpótlás az Egyesült Államokban bőven, és sok fiatal indult el egy egyszerű és olcsó rádióval, meg a hozzá épített vagy vásárolt antennával. Találtam olyan partnert, akinek még csak pár hónapja volt adóengedélye, de már gyakran meg lehetett találni az éterben is, meg a qrz.com adatbázisában is. Ezek a fiatalok már csak az EQSL és az LotW segítségével nyugtáznak. Magam is ezt teszem, de ha valaki kér papír QSL-lapot, természetesen tudok küldeni.

Még hangsúlyosabb az a tény, hogy pl. 1970-től kezdve RTTY üzemmódban csak 46 USA államat értem el, SSB üzemmódban 37 van, most meg jó két hónap alatt megkérhettem digitális üzemmódra az alap diplomát és JT9-be már igazolva van 49 állam. Óriási különbség! Lehet versenyezni, hogy mennyi idő alatt teljesíthető a DXCC feltételei!

A digitális üzemmódok használatával csak egy bizonyos szint érhető el az országok számának a gyarapításában, ezért pl. a JT9 és a JT65A üzemmódban kezdő rádiósok közül sokan írják a terveiket illetően, hogy meg szeretnének tanulni távirózni! Tudják és értik, hogy az igazi nagy DX-ek és a DX-expedíciók csak táviró üzemmódban érhetőek el.

A hullámterjedés minősége erősen befolyásolja a távoli országok elérésének a lehetőségét, ezért arra is figyelmet kell fordítani. Az adatok sok helyen és könnyen elérhetőek, ám azok értelmezése tapasztalom szerint még nem mindig kézenfekvő. (Lásd jövő havi számunkban HA5WH cikkét! – A szerk.)

Közismert, hogy egyszerű huzalantennákkal is jól lehet boldogulni – nekem is csak az van –, ám a legtöbben iránysgárgzókat vagy vertikális antennákat használnak a nagyobb távolságok áthidalására. A szokásos teljesítmény a JT9 üzemmód esetében 20...30 watt, de lehet találkozni 1...5 wattos állomásokkal is. A legfontosabb, hogy nem szükséges a kilowattos kimenőteli teljesítmény, így a sűrűn lakott helyeken nem kell tartani attól, hogy másokat zavarunk.

Nagy megtiszteltetés volt számomra, amikor nemrégiben John Taylor K1JT válaszolt a hívásomra.

Kommentek

1.) *Oravetz Dezső* HA2SK, ha2sk.dezso@gmail.com

A Masat-1 megfigyelések megszüntével fordultam a digitális

üzemmódok felé. A műholdasok levelező listáján találkoztam a gyenge jelek vételére szolgáló programmal. Letöltöttem a K1JT által készített WSJT-X programot. 2014. október 26-án született meg az első JT65A üzemmódú összeköttetésem. A berendezésem: FT-817ND, 5 W maximális teljesítménnyel. Antennák: 10-15-20 m 3 el. yagi, 80/40 m iker-dipól. Eleinte a JT65-ös összeköttetésekhez a K1JT féle WSJT-X programot alkalmaztam. Kb. 4-500 QSO-m volt, amikor találkoztam a HB9HQX féle, csak JT65 üzemmódot tudó programmal. Megtetszett a program, főleg azért, mert egyből jelezte a dupla QSO-kat, és nem kellett bogarászni a logban, hogy ráhívhatok-e az állomásra vagy sem. Főleg a HB9HQX féle programot használom azóta. Összesen kb. 1400 összeköttetésem van. Ritkán szoktam JT9 üzemmódban QSO-zni. Ilyenkor a WSJT-X működik. Mindkét programnak folyamatos frissítése van.

Ha jó a terjedés 28 MHz-en, nagyon szép DX-eket lehet elérni 5 W-tal is. Az első igazi DX 10 m-en, UA9CR volt az MO06-os négyszögből. Elég sokat kellett várni, mire megszületett az első brazil összeköttetés PP2RON-al, GH53-as LOC-ból. 14 MHz-en sikerült elérnem 4Z5MY-t, KM72-ből. Egy jó nap volt 28 MHz-en, amikor egymás után került a logba ZS6BV 7883 km, CX7BBR 11 707 km, PU1JPP 9812 km. Kitartó várakozás után jöttek a többi DX-ek is: W3, W4, CE. 2015 novemberében 80 m-en is meglett az első DX, VE9DX Andy személyben 6047 km-ről. 40 m-en jött az első japán QSO is, JA5BDZ 8991 km távolságból. A 60 m-es aktivitás beindulással, ott is sikerült néhány érdekes DX, így VE9DX, A45XR, EA7CI, 4X1UF.

Az eddigi összeköttetéseimet 5 W-tal, nagyon nagy türelemmel értem el. Azután kezdett csökkenni a türelmem, zavart, hogy sokakat hiába hívok megszámlálhatatlan alkalommal,

